

Stručni rad

UČENJE JEZIKA KROZ IGRE POKRETA

Simone Golež, dipl. vzg.

OŠ Vojnik, Prušnikova 14, 3212 Vojnik

Sažetak

Kreativni pokret omogućuje otoku raznoliko učenje i kretanje, djeluje cjelovito na dijete i omogućava mu da se razvija u svim dimenzijama, sposobnostima i znanju s mnoštvom zadataka kretanja. Sudjelovanje i natjecanje stalni su pratitelji igara u pokretu, jer se učenici moraju neprestano dogovarati o pravilima i provedbi igre, a uz to se nalaze u situacijama u kojima se žele dokazati. Tijekom igre učenici spontano stječu znanje, prihvaćajući i slijedeći pravila te učeći pobjeđivati i gubiti. Uvođenjem pokreta kreiramo opuštenu dobrobit, istodobno potičući djetetov socijalni, emocionalni, psihomotorni i intelektualni razvoj. Učenje stranog jezika postaje izuzetno važno u modernom društvu, jer je znanje stranog jezika uvjet za uspješnu komunikaciju, a u većini slučajeva i za uspješnu karijeru zbog stalne globalizacije i miješanja kultura.

Ključne riječi: pokretne aktivnosti, strani jezik, učenje, kreativno kretanje.

1. Uvod

Djeca kroz pokret mogu istraživati sebe, osjećati vlastito tijelo, percipirati unutarnja iskustva i kreativno ih bacati. Na taj način jačaju samopouzdanje, osjećaju unutarnje zadovoljstvo i ispunjenje. Kreativnim pokretom može nam dati svoju stvarnu sliku misli i iskustava, što mu kasnije omogućuje lakše artikuliranje događaja. Definiramo ga kao način rada gdje je pokret sredstvo motiviranja, objašnjavanja i ostvarivanja određene supstance. Kreativno učenje koje se odvija pokretom uključuje ilustraciju pokreta, didaktičke igre pokreta, ritmičke igre pokreta, dramatizaciju pokreta, plesno izražavanje, igre pokret-raja i aktivnosti opuštanja pokreta. Kreativni pokret proizlazi iz činjenice da djetetu očajnički trebaju pokreti u igri kako bi mu pomogla u otkrivanju svijeta. To je sredstvo kojim je integracija prvih riječi stranog jezika moguća na svim područjima. Kreativni se pokret razlikuje od ostalih pristupa učenju koji uključuju kretanje (npr. Euritmija, fono mimika) po tome što je kreativnost u prvom planu, a ne ograničava učenike i učitelje svladavanjem specifičnih obrazaca kretanja. Učenici mogu spontano i vlastitom maštom povezati pokret s drugim izražajnim sredstvima (glasom, riječju, sredstvima različitih umjetnosti itd.) [4].

2. Središnji dio

Svaki učitelj zna da mora biti dobro upućen u teoriju kako bi mogao učinkovito prenositi znanje u praksi. Pogotovo kada podučava strane jezike u ranom razdoblju, neophodno je da učitelj poznaje i razumije različite teorije učenja i poučavanja, jer neadekvatno podučavanje ne šteti samo daljnjem učenju stranih jezika, već može ugroziti sposobnost prvog materinji jezik. Strani se jezik u ranoj fazi u europskim zemljama pojavljuje sve ranije u školskom sustavu, najčešće integriran, zajedno s drugim predmetima.

Globalni ciljevi učenja stranog jezika u ranoj fazi su:

- studenti za cjeloživotno učenje jezika;
- pripremiti studente za kasniju komunikaciju na stranom jeziku;
- pobuditi u učenika pozitivan stav prema drugim jezicima i poštivanje drugosti (Fojkar, 2009). Funkcija pokreta na stranom jeziku omogućuje studentima:
- ohrabriti sugovornika;
- zamijeniti jezične probleme;
- uspostaviti privremene odnose između govornika;
- kontrolirati jezične oblike stranog jezika.

Breda Kroflič [4] spominje četiri skupine kreativnih pokreta u učionici: igre pokreta i raje, pantomima, spontane i usmjerene igre uloga, dramatizacija plesa i govora i didaktičke igre pokreta. Takve se igre koriste i u učenju stranog jezika.

Igre pokreta i radže već su dio sportskog i glazbenog obrazovanja: Abraham ima sedam sinova, kraljice, koliko je sati?, Prekrasni bijeli ljiljan, ... Igre pokreta i radže imaju veliko društveno značenje, jer se učenici pridružuju grupi koristeći govor, pjevanje i kretanje, uz poštivanje pravila igre.

Pantomima je ilustracija i uprizorenje određenih glagola, imenica, pridjeva itd. Izvođači pantomime zahtijevaju da točno oponašaju različite događaje, pa je također važno pažljivo promatrati, stvoriti mentalnu sliku i prenijeti je u formaciju pokreta. Promatrači također moraju pomno promatrati kretanje i stvoriti mentalnu sliku uz pomoć udruga. Važan dio pantomime je da promatrači artikuliraju stvorenu mentalnu sliku. Također je važna aktivnost u nastavi stranih jezika (posebno teme poput hobija, životinja ili zanimanja koja "pozivaju" na kretanje).

Spontane i usmjerene igre uloga, pokreti, ples i dramatizacija govora aktivnosti su u kojima učenici cjelovito izvode različite stvarne ili izmišljene sadržaje (pokretne i verbalne) (npr. Postavljanje dijaloga na tržnici, u TV emisiji, sastanci starije dame insceniranje raznih književnih djela, izmišljenih priča, događaja iz novina, dramatizacija tijekom čitanja učitelja itd.).

Motoričke didaktičke igre su igre koje su oduzete iz različitih obrazovnih područja (npr. Sportsko obrazovanje, glazbeno obrazovanje) i prilagođene predmetu i ciljevima učenja. Možemo ih izmisliti sami ili zajedno s djecom: Fox, što voliš jesti?, Bojice, postoji li čvrsti most?, Nestašni mačići i psići, štene bez patke, Jake, gdje si? ...

Korištenje pokreta u nastavi stranih jezika služi za interakciju povezanosti tijela, misli i osjećaja i pomaže u provjeri tih veza kroz igru. Takve aktivnosti pomažu smanjiti strah i zaključiti da tijelo nije prepreka, već vrsta pomoći u korištenju jezika. Uz to, ples i pokret imaju karakteristiku prolaznosti koja je usporediva s prvim fazama igre, gdje je naglasak na aktivnosti, a ne na proizvodu. U plesu pokret postoji, a zatim nestaje. To nekim studentima daje osjećaj sigurnosti.

Jezik je predmetno područje u kojem je kreativni pokret itekako dobrodošao. Raznim igrama kreativnog kretanja učenici se orijentiraju u prostoru i tako se navikavaju na pisanje. Osim toga, obučeni su u kretanju u govoru, stvaranju dijaloga, prihvaćanju književnih djela i drugim situacijama, pisanju i oblikovanju slova tijelom te radu s različitim gramatičkim sadržajima (npr. vrstama riječi). Također mogu vježbati čitanje i razviti svoje vještine slušanja uz razne kreativne igre pokreta.

U svom radu *Minds in Motion*, Susan Griss [3] iznosi konkretne primjere integracije kreativnog pokreta u pojedina osnovna područja osnovne škole, koje je testirala više od dvadeset godina:

- Interpunkcijski znakovi: na ploču napišite rečenicu bez interpunkcijskih znakova. Dogovorimo se o tome kakav će pokret značiti određeni interpunkcijski znak (npr. Uvijeno u kuglu predstavlja točku, napeti i uspravni uskličnik itd.). Učitelj čita rečenicu, a učenici svojim tijelima ilustriraju interpunkciju. Učitelj koji je radio s Grissom rekao je da učenici koji nisu dosljedno postavljali interpunkciju više nisu imali ovih problema nakon ove vježbe pokreta.

- Glagol, imenica i pridjev: učitelj govori riječi različitih vrsta riječi (imenice, pridjevi, glagoli). Ako je riječ imenica, učenici je ilustriraju u obliku kipa s tijelom, ako je riječ o pridjevu koji pomiču u mjestu, ako je to glagol, ilustriraju ga dok se kreće kroz prostor. Na stranim jezicima studenti se često susreću s točnim i netočnim glagolima, koji im često stvaraju probleme, jer zahtijevaju puno ponavljanja. Učitelj pokazuje sliku koja ilustrira određeni glagol, a učenici u grupi glagolom svojim tijelom: jedan u sadašnjosti, drugi u prošlosti i treći u prijedlogu. Vrijeme glagola može se naznačiti u koloni (glagol u sadašnjem vremenu ispred, zatim glagol u prošlosti i glagol u prijedlogu straga). Ako je to nepravilan glagol, učenici ga fizički izražavaju sjedeći, a ako je točan, podnose ga. Na kraju, svi izgovaraju sva tri oblika glagola u jedan glas (u refrenu).

- Sinonimi i antonimi: učitelj na papir napiše riječ, a učenici tijelom ilustriraju svoj antonim.

- Kreativno pisanje: učenici se kreću u različitim emocionalnim stanjima i predstavljaju različite ljude u pojedinačnim emocionalnim stanjima. Tada zapisuju svoje osjećaje.

Uz aktivnu tjelesnu aktivnost, u kreativnom kretanju važno je i smirivanje i opuštanje duha i tijela. Kroz razne meditativne igre učenici se smiruju i prenose osjećaj unutarnjeg mira na ostale učenike u grupi. Korištenjem tehnika opuštanja omogućujemo učenicima da bolje razumiju cjelinu. Susan Griss ističe da je kao i početak važan i kraj lekcije, a ako studenti lekciju završe s previše živahnih aktivnosti, obično im nedostaje koncentracije u sljedećim satima, pa sugerira da su mirni zaključci i tehnike opuštanja vrlo važne prikladno [3]. Evo nekoliko primjera tehnika opuštanja koje se mogu koristiti u nastavi stranih jezika:

- Meditacija bojama (vrlo pogodna za bavljenje ili učvršćivanje boja na stranom jeziku): uključujemo umirujuću glazbu i vodimo učenike u svijet duginih boja dok pripovijedaju. Istodobno, uzimamo u obzir karakteristike boja prema načelima bioenergetike (npr. Crvena potiče energiju, narančasta kreativnost, žuta ravnoteža emocija itd.).

- Pažljivo slušajući: učenici sjedaju u krug i počinju pričati zanimljivu priču ili čitati književno djelo. Kad osjetimo da su učenici sa zanimanjem slušali, počinjemo govoriti tiše. To radimo toliko dugo da na kraju samo šapnemo. Takvom se vježbom produbljuje koncentracija učenika, a uz to su osposobljeni za pažljivo slušanje, što je još važnije pri poučavanju stranog jezika.

- Promatranje predmeta (prikladna vježba za bavljenje ili učvršćivanje pridjeva na stranom jeziku): učenici sjede u krugu. U sredinu postavimo zanimljiv predmet koji učenici promatraju oko dvije minute. Fokusiraju se samo na temu i ne daju se omesti. Promatraju njegovu boju, oblik i veličinu. Također se može rukovati. Na kraju opisuju predmet, stariji učenici koji već dobro pišu također mogu zapisati svojstva predmeta koji su promatrali.

3. Zaključak

Učenici pismenost započinju na svom materinjem jeziku, pa je pismenost na stranom jeziku puno lakša i brža. Mislim da je s uvedenim kreativnim pokretom na satovima engleskog jezika osjećaj u učionici puno bolji. Izvrsna je metoda kojom učenicima možemo omogućiti cjelovit razvoj i pomoću koje učenici doživljavaju gradivo na drugačiji način. Na različite načine želim da se studenti slobodno izraze i kasnije, ako žele, artikuliraju svoje iskustvo. Važno je da ih se što manje vodi i ostavlja im da sami pronađu rješenja. Uključujući kretanje na stranom jeziku, otkrivam da učenici lakše i brže uče nova znanja. Zbog opuštene, ugodne atmosfere i suradnje među učenicima, učenje stranog jezika kroz tjelesne aktivnosti intenzivnije je i aktivnije te pomaže u boljem pamćenju rječnika i informacija. Redovito uključivanje pokreta u nastavu također smanjuje zaborav riječi. Nalazi pokazuju da kreativno kretanje smanjuje negativne učinke na učenike i učitelje. Daje im bolju pozitivnu sliku o sebi.

4. Literatura

- [1.]Batistič Zorec, M. (2006). Teorije v razvojni psihologiji. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta.
- [2.]Dagarin Fojkar, M. (2009). Modeli poučevanja tujega jezika v otroštvu – pregled stanja v Evropi in drugje po svetu. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
- [3.]Griss, S. (1998). Minds in Motion: A Kinesthetic Approach to Teaching Elementary Curriculum. Portsmouth : Heinemann.
- [4.]Kroflič B. (1999), Ustvarjalni gib - tretja razsežnost pouka